

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Euroopan unionin
osarahoittama

Tutkinnon perusteiden laadunvarmistusmalli

30.3.2023
Sidosryhmäwebinaari

Tiivistys

- Tutkinnon perusteiden laadunvarmentamista kehittävä EQAVET-hanke käynnistyi keväällä 2022
- Tavoitteena tuottaa sellaisia tutkinnon perusteita, joiden ominaisuuksia pidetään hyvinä ja arvostetaan. Laadultaan hyvä tutkinnon peruste täyttää vaatimukset, joita käyttäjät sille asettavat.
- Laadunvarmennuksen keskiöön nostettiin asiakaspalaute
 - Asiakaspalautteen antamiseen kannustaminen ja palautteen kokoaminen perusteprosessin eri vaiheissa
 - Palautteen analysointi ja toimintatavat palautteen huomioon osaksi osana päätöksentekoprosesseja

Tutkinnon perusteiden laatua kehitetään EQAVET-projektissa

- Opetushallitus kehittää tutkinnon perusteiden laatua osana EQAVET NRP -projektia
- EQAVET - The European Quality Assurance in Vocational Education and Training
- EQAVET-verkostoa johtaa Euroopan komissio (DG Employment, Social Affairs and Inclusion)
- NRP – National Reference Point
- Opetushallitus toimii kansallisena laadunhallinnan koordinaatiopisteenä, joka yhteistyössä muiden jäsenmaiden koordinaatiopisteiden kanssa edistää EU:ssa yhteisesti sovittuja ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan tavoitteita

Työpajat

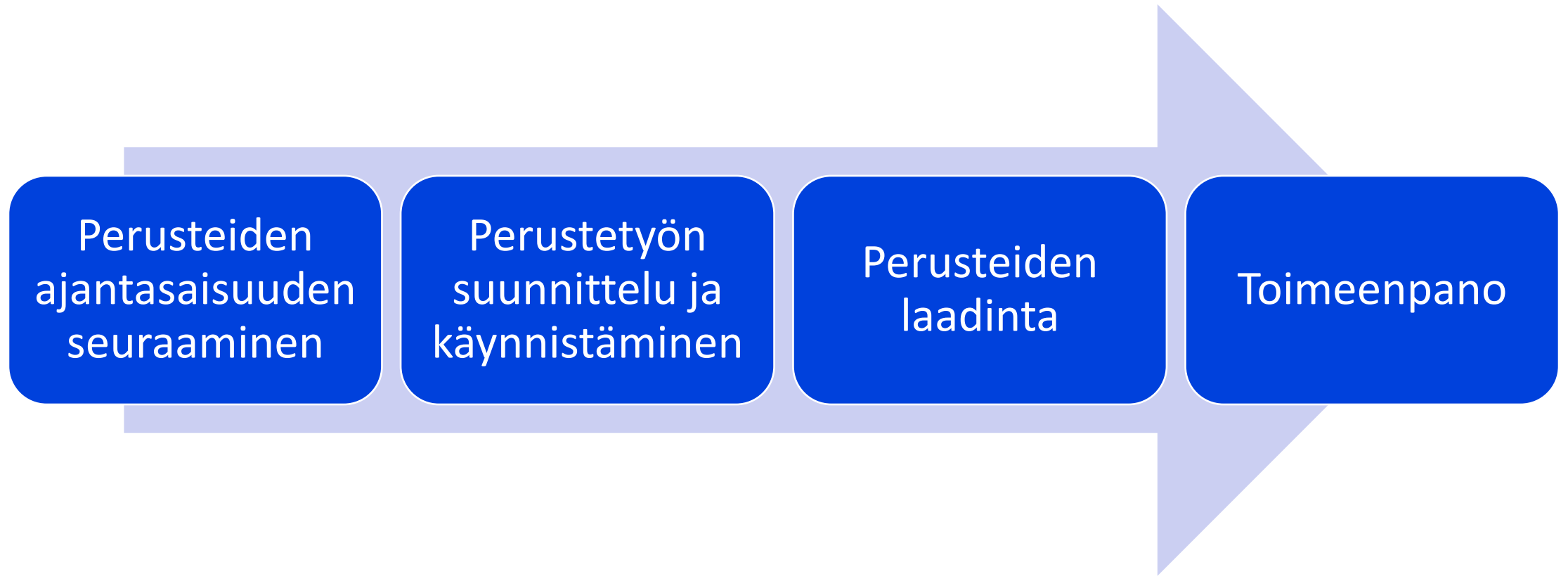
- Millainen on laadukas tutkinnon peruste?
- Millä tavoin vaikuttaminen perusteiden kehittämiseen onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla?

- 6.6.2022 työelämän edustajat
- 6.6.2022 opettajien ja koulutuksen järjestäjien edustajat
- 14.6.2022 opiskelijoiden edustajat

Tutkinnon perusteiden laatu asiakas- palautteen perusteella

1. Perusteet vastaavat työelämän tarpeisiin
 - Perusteet ovat ajan tasalla
 - Tutkinnon osat ovat työelämlähtöisiä
2. Tutkinto muodostuu loogisesti eri tutkinnon osista
 - Pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat muodostuvat toisiaan täydentävän kokonaisuuden
 - Useissa eri työtehtävissä tai prosessissa tarvittava osaaminen on kirjoitettu perusteisiin johdonmukaisesti
3. Perusteet antavat puitteet luotettavalle ja monipuoliselle arvioinnille
 - Ammattitaitovaatimukset (osaamistavoitteet) ja arvioinnin kriteerit ovat selkeät
 - Ammattitaidon osoittaminen on mahdollista erilaisissa työpaikoissa
4. Perusteissa käytetty kieli on selkeää
 - Terminologia on selkeää ja yhdenmukaista
 - Kieli on sujuvaa
5. Perustemääräyksen julkaisutapa on saavutettava ja selkeä
 - ePeruste palvelee käyttäjiään sujuvasti ja havainnollisesti
 - Opetushallitus tarjoaa tukea perusteiden käyttöönotossa

Tutkinnon perusteprosessi

1 Perusteet vastaavat työelämän tarpeisiin

- ajantasaisuus
- työelämälähtöisyys

Perusteiden
ajantasaisuuden
seuraaminen

Perustetyön
suunnittelu ja
käynnistäminen

Perusteiden laadinta

Toimeenpano

2 Tutkinto muodostuu loogisesti eri tutkinnon osista

- pakollisuus ja valinnaisuus
- osaaminen kuvattu johdonmukaisesti

3 Perusteet antavat puitteet luotettavalle ja monipuoliselle arvioinnille

- ammattitaitovaatimukset, osaamistavoitteet ja arvioinnin kriteerit selkeitä
- ammattitaidon osoittaminen eri työpaikoilla

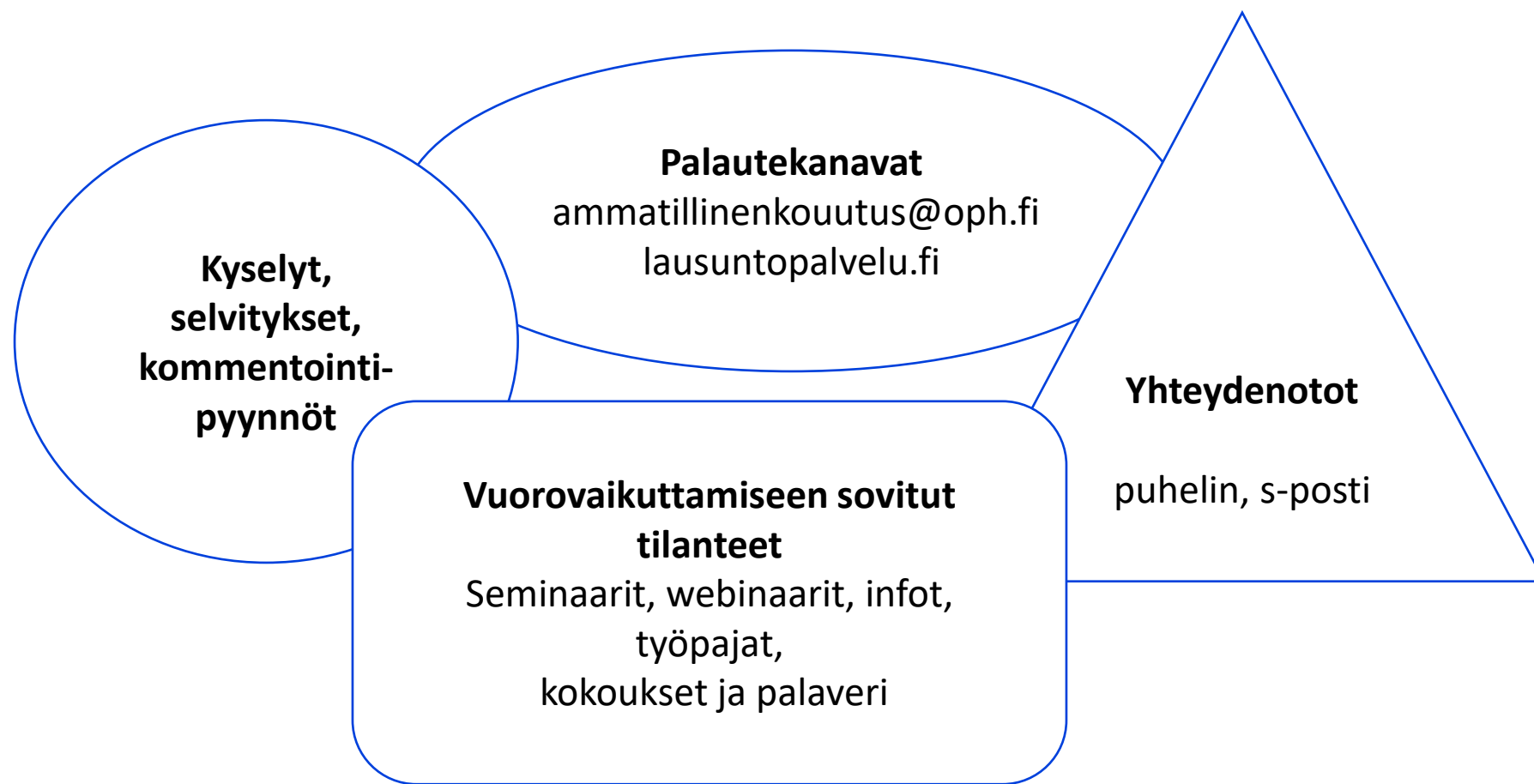
4 Perusteissa käytetty kieli on selkeää

- termit ja kieli

5 Perustemääräyksen julkaisutapa on saavutettava ja selkeä

- toimivat ePerusteet
- tuki perusteiden käyttöönotossa

Palautteen kerääminen ja analysointi

KOHDE LAADUNKEHITTÄMISEKSI			TARVITTAVA TIEDO	DOKUMENTOINTI	ANALYSOINTI	PÄÄTÖS
1. Perusteet vastaavat työelämän tarpeisiin						
			Perusteet ovat ajan tasalla			
			Tietoperusta: - säädösmuutokset - strategiat ja ohjelmat - ennakointitieto - tilastotiedot - tutkimustieto - toimijoilta saatava palaute eri kanavien avulla	Alakohtaiset ja yto-vastuuhenkilöt tuottavat tilannekuvaa tutkinnon perusteidensa uudistamistarpeesta jatkuvan seurannan ja palautteen pohjalta.	Yksikössä käsitellään muutostarpeita vähintään 2 kert. vuodessa tarkoitukseen varten sovitus palaverissa.	Alakohtaisella vastuuhenkilöillä alustava suunnitelma uudistettavista perusteista kolmelle vuodelle ja tarkempi suunnitelma (projektisuunnitelma) seuraavalle työvuodelle. Sovitaan esihenkilön kanssa tulokeskustelussa.
			Tutkinnon osat ovat työelämälähtöisiä			
			Tutkinnoittain varmistetaan, että - on työelämän työtehtäviin ja -prosesseihin perustuva työkokonaisuus - sisältää työelämän tarvitsemia tietoja, taitoja ja ammatillista pätevyyttä - voidaan toteuttaa (osaaminen hankkia ja arvioida) erilaisilla työpaikoilla	Perusteiden valmisteluvaiheessa kootaan palautetta erityisesti työelämän edustajilta.	Palautteet käsitellään perusteiden valmistelun tueksi kootussa asiantuntijaverkostossa.	Kuultuaan asiantuntijaverkoston alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentiksi laaditaan yhteenveto.
2. Tutkinto muodostuu loogisesti eri tutkinnon osista						
			Pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden			
			Tutkinnoittain varmistetaan, että suoritettavaksi tulee - pakollinen tai pakolliset tutkinnon osat, jotka varmistavat alalla tarvittavat perusvalmiudet - valinnaisia tutkinnon osia ja mahdollistetaan myös muista tutkintoista osaamisen sisällyttäminen siten, että saadaan erikoistuneempaa osaamista tai mahdollisuus laajentaa ja syventää osaamista.	Palaute työelämäältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.	Palautteet käsitellään perusteiden valmistelun tueksi kootussa asiantuntijaverkostossa.	Kuultuaan asiantuntijaverkoston alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.
			Useissa eri työtehtävissä tai prosesseissa tarvittava osaaminen on kirjattu perusteisiin johdonmukaisesti			
			Esim. metataitojen, avaintaitojen sekä geneeristen tai transversaalisten taitojen kaltaisen osaamisen sijoittuminen osaamisen hankkimisen ja osaamisen osoittamisen kannalta tarkoituksenmukaisiin tutkinnon osiin.	Palaute työelämäältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.	Palautteet käsitellään perusteiden valmistelun tueksi kootussa asiantuntijaverkostossa.	Kuultuaan asiantuntijaverkoston alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.
3. Perusteet antavat puitteet luotettavalle ja monipuoliselle arvioinnille						
			Ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin kriteerit ovat selkeät			
			Perusteissa on kuvattu - ammattitaitovaatimukset (osaamistavoitteet) selkeiksi tavoitteiksi siitä, mitä tietoja, taitoja ja ammatillista pätevyyttä arvioidaan suoritettaessa tutkinnon osaa - kriteerit, joita arviointitilanteissa soveltamalla syntyy riittävän yhdenmukaista tietoa osaamisen tasosta riippumatta arvioijasta tai arviointitilanteesta - osaaminen hyväksytty/1 -tasolla siten, että arvosanan saaneen osaaminen on riittävää työelämässä selviämiseen	Palaute työelämäältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.	Palautteet käsitellään perusteiden valmistelun tueksi kootussa asiantuntijaverkostossa.	Kuultuaan asiantuntijaverkoston alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.
			Ammattitaidon osoittaminen on mahdollista erilaisissa työpaikoissa			
			Perusteissa on kuvattu ammattitaidon osoittamistavat siten, että ne mahdollistavat monipuoliset arviointitavat erilaisissa työpaikoissa ja arviointitilanteissa.	Palaute työelämäältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.	Palautteet käsitellään perusteiden valmistelun tueksi kootussa asiantuntijaverkostossa.	Alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.

4. Perusteissa käytetty kieli on selkeää						
	Terminologia on selkeää ja yhdenmukaista					
			Perusteissa käytetään - läpi asiakirjan yhtenäistä ilmaisutapaa ja terminologiaa. - käytety termit ovat yleisesti alalla tunnettuja ja työelämän käyttämiä.	Palaute työelämältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.	Palalutteen käsitellään perusteita valmistelevien kanssa.	Kuultuaan asiantuntijaverksto alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.
				Palaute kielenhuoltajalta perusteiden valmistelun aikana.		
	Kieli on sujuvaa					
			Perusteissa - käytetään hyvää, ymmärrettävää kieltä - vältetään kapulakielisyyttä - vältetään tulkinnanvaraisia ilmauksia	Pallaute opiskelijoilta perusteiden valmistelun loppuvaiheessa toteutetun kuulemisen/tapaamisen yhteydessä	Palalutteen käsitellään perusteita valmistelevien kanssa.	Kuultuaan asiantuntijaverksto alakohtainen vastuuhenkilö päättää perusteluonnokseen tehtävistä muutoksista. Erityisesti päätöksiä, joissa palaute jätetään huomiotta, tulee perustella. Dokumentointi lausuntojen yhteenvedossa.
				Palaute kielenhuoltajalta perusteiden valmistelun aikana		
				Palaute työelämältä, koulutuksen järjestäjiltä ja opettajilta lausuntokierroksella.		
5. Perustemääräyksen julkaisutapa on saavutettava ja selkeä						
	ePerusteet palvelee käyttäjiä sujuvasti ja havainnollisesti					
			ePerusteissa - näkyvillä ajantasaiset tiedot - kooditus on oikein - käyttäjäystävällinen hakutoiminto - esitetään tutkinnon muodostuminen tutkinnon osista havainnollisesti (esim. erilaisia värejä hyödyntäen). - mahdollistetaan joustava navigointi tutkinnon osasta tai osa-alasta toiseen. - mahdollistetaan eri tutkinnoissa olevien tutkinnon osien vertailuun.	ePeruste-tiimin toteuttama (kuinka usein?) käyttäjäpalautteen keruu opettajilta ja opinto-ohjaajilta sekä opiskelijoilta.	Palalutteen käsitellään ePeruste-tiimissä viikottaisissa palaverissa. ePeruste-palvelun ohjelmavastaava seuraa käytössä olevaa budjettia.	ePeruste-tiimi päättää virhetoimintojen korjaamisen työjonosta. ePeruste-johtoryhmä päättää ePeruste-palvelun kehittämisestä, aikataulusta ja rahoituksesta.
				Jatkuvasti saatava käyttäjäpalaute eri kanavien kautta (mm. KOSKI-palvelu ja ASPARA)		
				ePeruste-tiimin tekemät palautteen keruut ePerusteen saavutettavuudesta.		
	Opetushallitus tarjoaa tukea perusteiden käyttöönotossa					
			Perusteiden sisällön läpikäyntiin tarjotaan ohjausta ja neuvontaa eri kanavissa - verkkosivuilla (tutkinnon oma sivu, uutinen) - ePerusteissa (uutinen) - infotilaisuuksissa - videotallenteilla - Opetushallituksen sosiaalisen median kanavilla - sähköpostitse ja puhelimitse	Toimeenanon yhteydessä palautekysely toimeenpanon tuen riittävydestä ja kohdentumisesta.	Alakohtainen tai yto-vastuuhenkilö käsittelee palalutteen, kokoaa ne ja tiedottaa esihenkilöä palalutteen.	Alakohtainen tai yto-asiantuntija yhdessä esihenkilön kanssa päättää toimista, joilla toimeenpanon tukea tarvittaessa lisätään.
				Havainnot eri kanavien kautta - toimeenpanon etenemisestä oppilaitoksissa - uudistusta koskevien perusteiden sisältöä koskevista kysymyksistä		

Pilotit asiakaspalautteen systemaattiseksi hyödyntämiseksi perusteprosesseissa

1. Perusteiden ajantasaisuuteen ja uudistamistarpeisiin liittyvä tiedonkeruu, analysointi ja uudistustyön käynnistämistä koskeva suunnittelu (Anne Liimatainen)
2. Opiskelijoiden kuuleminen (Merja Lahdenkauppi)
3. Lausuntopyyntö, joka tuottaa nykyistä kohdennetumpaa palautetta perusteiden laadusta (Jaana Villikka-Storm)
4. Tekstinhuolto perustetyön osaksi (Minna Bálint)
5. Palautetiedon keruu toimeenpanon tuen riittävydestä ja kohdentumisesta (Arto Pekkala)